

5. Дьяков М. Е. Медали Российской империи. Москва, 2006–2008. № 1600. URL: https://numar.ru/medals/nikolai-ii/royet-t-shevchenko-bd_m

6. Круковський О., Пахолко С. Українська фалеристика (Із фондів Львівського історичного музею). Львів : Априорі, 2011. 120 с.

7. Werner A. & Söhne. Aves-Munze. Preis-tafeln # 74, 77, 78. Berlin o. J. (um 1910).

8. Коваль Р. Шевченкіана Михайла Гаврилка / Бібліотека історичного клубу «Холодний Яр». Київ : Історичний клуб «Холодний Яр»; Центр ДЗК, 2014. 104 с.

9. Полонська Н. Є. Медалі шевченківські. Шевченківський словник : у 2 т. Том I: А–Мол. / ред. кол.: Є. П. Кирилюк (відпов. ред.), В. С. Бородин (заст. відпов. ред.) та ін. / Ін-т літ-ри імені Т. Г. Шевченка Академії наук Української РСР, Головна ред. Української рад. енциклопедії. Київ : УРЕ, 1978. С. 388.

10. Стружук О. Деньер Андрій Іванович. Шевченківська енциклопедія : в 6 т. Т. 2: Г–З / ред. кол.: М. Г. Жулинський (гол.) [та ін.] / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. Київ, 2012. 760 с.

11. Яцюк В. М. Віч-на-віч із Шевченком: Іконографія 1838–1861 років. Київ : Балтія Друк, 2004. 112 с.

12. Спогади про Тараса Шевченка / упоряд. і приміт. В. С. Бородин і М. М. Павлюка; передм. В. Є. Шубравського. Київ : Вид-во художньої літератури «Дніпро», 1982. 547 с.

13. Из украинской старины = La petite Russie d'autrefois : [Альбом] / рис. акад. С. И. Васильковского и Н. С. Самокиша; поясн. текст проф. Д. И. Эварницкого; изд. А. Ф. Маркса. С.-Петербург : Изд. А. Ф. Маркса, 1900. VIII, 100 с.: ил. URL: <https://www.kobzar.in.ua/bookstore/albomy/albom-iz-ukrainskoj-stariny-samokish-i-vasilkovskij/>

14. Медальйон М. Гаврилка «Тарас Шевченко». URL: <https://museum.mincult.gov.ua/collections/medalyon-m-gavrilka-taras-shevchenko>

15. Керамічний код Івана Левинського в естетичному вимірі українця кінця XIX – початку XX ст. / за ред. А. Клімашевського. Львів : Інститут народознавства НАН України; Харків : Раритети України, 2020. 256 с.

16. Супрунук О. Діяльність Союзу визволення України та його часопису «Вісник Союзу визволення України» як етап змагань за державність України (до 100-річчя виникнення). Світогляд. 2014. № 4(48). С. 44–52.

17. Сидор О. З історії львівської мистецької шевченкіани. Народознавчі зошити. 2014. № 6(120). С. 1112–1147.

Орден Королівських античних (допотопних) Буйволів у Мандатній Палестині

Володимир Бернштам (Ізраїль)

Орден Королівських античних (допотопних) Буйволів «Royal Antediluvian Order of Buffaloes» (RAOB), також відомий як «The Buffs», – це велика британська братська (фратернальна) община. Незважаючи на деяку схожість у структурі й ритуалах з масонством, RAOB не є масонською організацією та функціонує незалежно від масонських лож. Орден був заснований у серпні 1822 р. в пабі Harp Tavern (Лондон) художником Джозефом Лайлсом і коміком Уільямом Сіннеттом. Назва організації походить від популярної на той час пісні «We'll Chase the Buffalo».

RAOB виник серед акторів і працівників театрів, які зіткнулися з відсутністю соціальної підтримки та взаємодопомоги. Натхненні успіхом масонських лож та інших братських об'єднань, вони створили власне братство для підтримки один одного у важкі часи – хвороби, старість, безробіття. Організація займалася збором коштів для допомоги нужденним членам, їхнім сім'ям, організацією дозвілля і братського

спілкування, а також підтримувала інші благодійні заходи. Членство в RAOB було відкрите для чоловіків старше 18 років, вірних британській короні та конституції (у країнах за межами Британської Співдружності формулювання може відрізнятися). На зборах членів общини були заборонені обговорення політики, релігії й азартні ігри. RAOB мав трирівневу структуру: Ложі – Провінційні Великі Ложі – Велика Ложа Англії, а також чотири

Рис. 1. Регалії I (а), II (б), III (в) та IV (г) ступенів посвяти

Рис. 2. Медалі (регалії) лож «провінції Палестина»

Рис. 3. Медаль «провінції Йорданія»

ступені посвяти: I – Брат (Kangaroo); II – Certified Primo; III – Рицар Ордена заслуг (Knight of the Order of Merit); IV – Почесний список (Roll of Honour). Кожен ступінь посвяти мав свою регалію (рис. 1).

На регалії III ступеня посвяти (див. рис. 1, в) міститься девіз Ордену: «Nemo Mortalium Omnibus Horis Sapit» («Немає людини, яка б завжди вчиняла мудро»). На регалії I ступеня – зображення кенгуру (див. рис. 1, а)

Завдяки своєму походженню й популярності серед робітничого класу та військових Орден швидко розповсюдився по всій Британській Співдружності, слідуючи за британськими експатріантами, військовими й колоніальними адміністраторами.

З 1920 р. й до кінця мандата в 1948 р. в Палестині перебувала велика кількість британських солдат. Логічно, що військові створювали ложі для соціальної взаємодії та благодійної діяльності, що було стандартною практикою для «Буйволів» у інших місцях, де перебували британські війська, наприклад у Єгипті, Іраку та на Кіпрі.

Історичні записи про ложі RAOB часто містять згадки про військові об'єкти. Наприклад, ложі існували на базах Королівських ВВС у Іраку. Присутність RAOB у Підмандатній

Палестині, скоріше за все, була аналогічною: ложі обслуговували британських солдат і, ймовірно, закрилися, коли війська покинули регіон.

Автору вдалося знайти в мережі лише незначну інформацію про ложі RAOB у Палестині. В австралійській газеті «The Northam Advertiser» за 17 квітня 1940 р. згадується спільний пікнік, який організували члени лож TUDOR та NORTHAM і в якому взяли участь 80 чоловік, включаючи дружин та дітей членів лож. У газеті «The Palestine Post» за 8 січня 1946 р. у розділі «Куди піти» йдеться про ложу TUDOR, що була розташована поблизу кінотеатру «Оріон» у Іерусалимі.

На сайті Gentleman's Military Interest Club наведено медалі (регалії) лож «провінції Палестина» з планками окремих лож (рис. 2). Як видно з планок, прикріплених до стрічок медалей, у «провінції Палестина» існували ложі BRABAZON REES, CERRARD, BIDAND, TUDOR, Іерусалим і Хайфа. Мабуть, були й інші ложі.

На бронзовій з емаллю медалі вагою 51 г і діаметром 39 мм (рис. 2, а) зображено вежу Давида в Іерусалимі. Цікаво зазначити, що саме таке зображення ми бачимо на медалі «провінції Йорданія» (рис. 3), що була

випущена в 1956 р., коли Іерусалим перебував під іорданською окупацією.

Історія RAOB у Підмандатній Палестині – маленький штрих до загальної картини британської присутності на Близькому Сході. Сьогодні регалії та поодинокі газетні згадки залишаються свідками існування цих братських лож, що нагадують про майже забуті сторінки місцевої історії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРА

1. Royal Antediluvian Order of Buffaloes. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Royal_Antediluvian_Order_of_Buffaloes
2. Royal Antediluvian Order of Buffaloes. URL: https://www.phoenixmasonry.org/masonicmuseum/fraternalism/raob_buffalos.htm
3. The Northam Advertiser за 17 апреля 1940. URL: <https://trove.nla.gov.au/newspaper/article/260251634>
4. The Palestine Post, 8 January 1946.
5. Gentleman's Military Interest Club. URL: https://gmick.co.uk/search/?q=RAOB%20Palestine&quick=1&start_after=any&updated_after=any
6. Auction 415 Antike – Mittelalter – Neuzeit. URL: <https://peus-muenzen.aux.de/Los/75/1183.0/MEDAILLEN%2FJudaica%2FJ%C3%BCdische%20Institutionen/forceprint/>